

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Beleid

Onderwerp:

Update bewind; hoger beroep

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 12-04-2022
Notanummer	: 2022-345
Datum	: 12-04-2022
Programma	: 08-Meedoen
Portefeuillehouder	: Wethouder De Geest,
Bijlage(n)	: 2022-04-08 Procesadvies [20210283-468089593-1352].pdf,20220413 Opdracht onderzoek bewind externe analyse.docx

Parafering

08-04-2022: Wethouder08-04-2022: Directeur08-04-2022:
Programmamanager

Agendering

* 08-04-2022: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

* 14-04-2022: adjunct-secretaris en teammanager Concernstaf

Definitieve akkoord

14-04-2022

B & W d.d.: 12-04-2022

Besluit

1. niet in hoger beroep te gaan tegen de uitspraken van de rechtbanken Overijssel en Gelderland inzake het ontslag van BAD Bewindvoering
2. de onderzoeksoopdracht in concept vast te stellen
3. het juridisch advies niet openbaar te maken tot 16 juni (verstrijktatum hoger beroep).
4. de raadsmededeling vast te stellen en aan te bieden aan de raad tezamen met de onderzoeksoopdracht
5. de nota (muv het juridisch advies) en het besluit openbaar te maken

De nota en het besluit openbaar te maken met uitzondering van de bijlage juridisch advies.

Inleiding

De rechter heeft 16 maart 2022 uitspraak gedaan over de benoembaarheid van BAD Bewindvoering. Zoals bekend is BAD Bewindvoering ontslagen en mag de gemeente per 1 mei geen bewindvoeringstaken meer uitvoeren voor de huidige cliënten. Het college heeft op 29 maart ook het voornemen uitgesproken om niet in hoger beroep tegen beide uitspraken te willen gaan. De basis hiervoor vormde de check op de feitelijke juistheid van de geconstateerde gebreken door de rechtbank.

Het wel of niet in hoger beroep willen gaan is bepaald langs drie lijnen:

- het belang van de cliënten (rust)
- juridische kans van slagen op basis van de uitspraak van de rechtbank (proces en inhoud)
- politiek inhoudelijke aanknopingspunten.

Het advies is om niet in hoger beroep te gaan. De inhoudelijke afweging vindt u bij de argumenten voor en tegen.

De gemeente kan in ruim 400 dossiers aansprakelijk worden gesteld voor geleden schade. Het is op dit moment nog niet duidelijk of onze verzekering eventuele claims en verdedigingskosten dekt en of een hoger beroep een verzekeringstechnische voorwaarde is. Hierover vindt overleg plaatst met onze verzekeraar. Indien dit wel een voorwaarde is, dan zal opnieuw een afweging moeten worden gemaakt. Daarnaast kan de gemeenteraad het college ook opdragen wel in hoger beroep te gaan.

Het juridisch advies dat is gegeven over de kans op het wel of niet slagen van het hoger beroep dient om deze redenen vertrouwelijk te blijven totdat de termijn van hoger beroep is verstreken. Dit is 16 juni. Het vrijgeven van de memo hoger beroep kan van nadelige invloed zijn mocht op een later moment alsnog worden overwogen om hoger beroep in te stellen. Het college hecht grote waarde aan zoveel mogelijk transparantie in dit dossier. Het advies is echter wel nadrukkelijk het juridisch advies nog niet openbaar te maken.

Het college heeft eerder ook aangekondigd een extern onderzoek te willen laten voeren. Hiertoe is een concept onderzoeksoopdracht geformuleerd. Toegezegd is deze te delen met de raad zodat ook de raad input kan leveren op de doelstelling en vraagstellingen.

De afgelopen tijd is er in de media veel verschenen over BAD en op zaterdag 2 april jl. stond er in De Stentor een artikel, waar veel op af te dingen valt. Er is weliswaar op hoofdlijnen contact geweest tussen De Stentor en de gemeente: we hebben aangegeven dat we bereid zijn om met wederhoor mee te werken, maar dat aanbod werd afgeslagen. De beschreven voorbeelden waren vooraf niet bekend bij het college. In het artikel wordt een aantal situaties geschetst die niet met Bewindsvoering te maken hebben; die geven daardoor geen goed beeld van de complexe situatie waarmee onze cliënten en medewerkers van BAD Bewindsvoering te maken hebben. Wij gaan hierover ook met De Stentor het gesprek aan.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Een collegebesluit om wel of niet hoger beroep te gaan tegen de uitspraak van de rechtbank over het ontslag van BAD Bewindsvoering passend bij het belang van de cliënten, de uitspraak van de rechtbank en eerdere gesprekken met de raad over dit onderwerp.

Kader

Burgerlijk wetboek, artikelen beschermingsbewind

Uitspraak rechtbank

Raadsmededelingen 17-3-2021, 19-5-2021, 9-7-2021, 8-10-2021, 12-12-2021, 10-2-22, 16-3-2021, 29-3-2022

Betrokken partijen en participatie

Er is juridisch advies ingewonnen over het hoger beroep.

Argumenten voor en tegen

Het wel of niet in hoger beroep willen gaan, kan bepaald worden langs de volgende onderwerpen:

- belang van de cliënten

De cliënten zijn allemaal al geïnformeerd over het besluit van de rechtbank en reeds toebedeeld aan een nieuwe bewindvoerder. Het is niet in het belang van de cliënt in een hoger beroep deze wisseling te bestrijden en weer terug te laten keren naar BAD Bewindvoering. Het is voor de rust van de cliënten goed om niet in hoger beroep te gaan. Tegelijkertijd hebben we ook de zorg voor onze eigen medewerkers.

- juridische afweging op basis van het proces 2019-2022

De rechtbank heeft in oktober een proces verbaal opgemaakt over de voortgang van BAD Bewindvoering. De toon was positief. De rechtbank zag de voortgang van de voorgestelde verbetermaatregelen uit het verbeterplan. In december 2021 was het beeld onverwachts zeer negatief en werd de mogelijkheid van ontslag aangekondigd. Obv hetgeen bekend was en een juridisch advies is de strategie door het college bepaald voor de zitting van begin februari. Hierbij was niet bekend dat er volgens de rechtbank ook de R&V's over 2020 nog veel fundamentele onjuistheden zaten. Het beeld is dat de rechtbank pas na oktober grondig dossieronderzoek heeft gedaan in meerdere dossiers en haar oordeel op de geconstateerde fouten heeft gevormd. Als gemeente kunnen we hooguit uitleggen waarom wij tot bepaalde keuzes zijn gekomen. De gemeente kan het echter niet weerleggen. De rechtbank heeft een duidelijk andere mening en legt het standpunt van de gemeente terzijde. Op basis hiervan is het advies derhalve om niet in hoger beroep te gaan.

- politiek inhoudelijke aanknopingspunten

Op basis van de laatste raadstafel over bewind heerst het beeld dat de raad niet meer overtuigd is van het feit dat wij als gemeente zelf bewind moeten uitvoeren. Voor de optimale uitvoering van de keten van shv was dit wel een duidelijke wens van het college. Het college wil nu echter eerst helderheid hoe de kwaliteit van de uitvoering geborgd kan worden en wil met de externe partners de ketensamenwerking anders inrichten, over de wijze waarop is extern advies gevraagd. Indien blijkt dat net als in 2010 bepaalde groepen mensen onvoldoende bediend worden door de markt, moeten aanvullende afspraken worden gemaakt ofwel het college zal opnieuw voorstellen zelf bewindvoerder te worden van bepaalde groepen. Hiervoor is het echter nu niet nodig om in hoger beroep te gaan.

Financiële consequenties en dekking

Door niet in hoger beroep te gaan besparen wij juridische kosten. Het besluit wordt hiermee ook definitief. De lasten voor de bijzondere bijstand nemen toe en er is een reële kans dat de nieuwe bewindvoerders claims zullen indienen in het kader van de aansprakelijkheidsstellingen voor geleden schade. Van de totale kosten, mede afhankelijk van de dekking door de verzekering volgt nog een nadere analyse.

Openbaarmaking en communicatie

Het ingewonnen juridisch advies blijft vertrouwelijk tot en met 16 juni. Het beschadigt het proces en de kans van slagen van een eventueel hoger beroep fors als deze notitie vroegtijdig openbaar wordt.

Aanpak en uitvoering

Na bespreking in de raad wordt het onderzoeksvoorstel gepubliceerd zodat partijen hun offerte kunnen uitbrengen. Daarnaast wordt het actief onder de

aandacht gebracht van een aantal gespecialiseerde bureaus.

Na bespreking in de raad over het besluit van het college niet in hoger beroep te gaan, zal dit ook worden gecommuniceerd met de rechtbank (onder voorbehoud van de verzekering).

Na de overdracht per 1 mei kunnen aansprakelijkheidsstellingen worden ingediend. Op welke wijze deze "verdedigd" moeten worden, wordt nog uitgewerkt.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Update bewind; hoger beroep		
Mededelingnummer	2022-345	Portefeuillehouder	Wethouder De Geest,
Team	DEV-BLD	Datum B en W besluit	12-04-2022

Inleiding: waarom deze mededeling

Op 29 maart heeft het college de juridische duidingen van de uitspraken van de rechtbanken Overijssel en Gelderland inzake bewindvoering uitgevoerd door het BAD met u gedeeld. In deze raadsmededeling heeft het college ook aangegeven dat het college zich nog beraadt over een eventueel hoger beroep. Daarnaast heeft het college u aangekondigd een extern onderzoek te laten uitvoeren. In deze raadsmededeling gaat het college nader in op het hoger beroep en de onderzoeksopdracht.

Kader

Burgerlijk wetboek, artikelen beschermingsbewind

Uitspraak rechtbank

Raadsmededelingen 17-3-2021, 19-5-2021, 9-7-2021, 8-10-2021, 12-12-2021, 10-2-22, 16-3-2021, 29-3-2022

Kern van de boodschap

Het college heeft besloten af te zien van hoger beroep. Het college legt zich neer bij de uitspraken van de rechtbanken Overijssel en Gelderland. Bij naderen toelichting staan de afwegingen hiervoor nader uitgewerkt.

Het college heeft een concept onderzoeksopdracht geformuleerd en biedt u dat bij deze aan. Het college wil hierover graag met u in gesprek.

Nadere toelichting

Het wel of niet in hoger beroep willen gaan is bepaald langs drie lijnen

- het belang van de cliënten
 - juridische kans van slagen op basis van de uitspraak van de rechtbank (proces en inhoud)
 - politiek inhoudelijke aanknopingspunten.
-
- belang van de cliënten

De cliënten van het BAD zijn allemaal al geïnformeerd over het besluit van de rechtbank en reeds toebedeeld aan een nieuwe bewindvoerder. Het is niet in het belang van de cliënt in een hoger beroep deze wisseling te bestrijden en weer terug te laten keren naar BAD Bewindvoering. Het is voor de rust van en de zorg voor de cliënten goed om niet in hoger beroep te gaan. Tegelijkertijd hebben we ook oog voor de zorg voor de eigen medewerkers.

- juridische afweging op basis van het proces 2019-2022

De rechtbank heeft in oktober na een zitting een proces verbaal opgemaakt over de voortgang van BAD Bewindvoering. De toon was positief. De rechtbank zag de voortgang van de voorgestelde verbetermaatregelen uit het verbeterplan. In december 2021 was het beeld onverwachts zeer negatief en werd de mogelijkheid tot ontslag aangekondigd. Op basis van hetgeen bekend was en een juridisch advies is de zitting van begin februari voorbereid. Hierbij was toen niet bekend dat er volgens de rechtbank ook in de Rekening & Verantwoording (R&V) over 2020 nog meerdere fundamentele onjuistheden zaten. Het beeld is dat de rechtbank na oktober grondig dossieronderzoek heeft gedaan in meerdere dossiers en haar oordeel op de toen geconstateerde fouten heeft gevormd. Als gemeente kunnen we hooguit uitleggen waarom wij tot bepaalde keuzes zijn gekomen. De gemeente kan het echter niet weerleggen. De rechtbank heeft een andere mening en legt het standpunt van de gemeente terzijde. Op basis hiervan is het advies derhalve om niet in hoger beroep te gaan.

- politiek inhoudelijke aanknopingspunten

Op basis van de laatste raadstafel over bewind bestaat de indruk dat de raad mogelijk niet meer overtuigd is van het feit dat wij als gemeente zelf bewind moeten uitvoeren. Voor de optimale uitvoering van de keten van schuldhulpverlening was dit in de afgelopen jaren echter wel een bewuste beleidskeuze. Het college wil nu echter eerst helderheid hoe de kwaliteit van de uitvoering geborgd kan worden en wil met de externe partners de ketensamenwerking anders inrichten, over de wijze waarop is extern advies gevraagd. Het college gaat hierover ook in gesprek met de overige bewindvoerders die nu betrokken zijn bij het convenant. Indien blijkt dat net als in 2010 bepaalde groepen mensen onvoldoende bediend worden door de markt, moeten aanvullende afspraken worden gemaakt. Hierover zal dan ook eerst het gesprek met de raad worden aangegaan.

De afgelopen tijd is er in de media veel verschenen over BAD en op zaterdag 2 april jl. stond er in De Stentor een artikel, waar veel op af te dingen valt. Er is weliswaar op hoofdlijnen contact geweest tussen De Stentor en de gemeente: we hebben aangegeven dat we bereid zijn om met wederhoor mee te werken, maar dat aanbod werd afgeslagen. De beschreven voorbeelden waren vooraf niet bekend bij het college. In het artikel wordt een aantal situaties geschetst die niet met Bewindvoering te maken hebben; die geven daardoor geen goed beeld van de complexe situatie waarmee onze cliënten en medewerkers van BAD Bewindvoering te maken hebben. Wij gaan hierover ook met De Stentor het gesprek aan.

Opdracht onderzoek beschermingsbewind

Aanleiding

De gemeente Deventer is recent ontslagen als bewindvoerder per 1 mei 2022. De gemeente Deventer voerde beschermingsbewind in eigen beheer uit. Dit gebeurde door de bewindvoerders van het Budget Adviesbureau Deventer (BAD). Het BAD voert de overige diverse taken in het kader van de schuldhulpverlening gewoon uit.

De kantonrechter oordeelt dat de dienstverlening van BAD Bewindvoering onvoldoende op orde was. Om die reden is BAD Bewindvoering ontslagen als bewindvoerder in alle lopende dossiers. De gemeente mag met ingang van 1 mei geen bewindvoeringstaken meer uitvoeren voor de huidige cliënten. Het college wil een analyse van de dienstverlening aan cliënten en de interne organisatie (ook in relatie tot het college van B&W) van BAD Bewindvoering, waarbij de conclusies en aanbevelingen de uitgangspunten kunnen vormen voor toekomstig beleid en uitvoering:

1. Het college wil een objectieve procesanalyse/evaluatie laten uitvoeren door een externe partij met daarin de volgende onderwerpen:
 - a. de discrepantie tussen het oordeel van de kantonrechter van de kwaliteit van BAD Bewindvoering en de eerdere onderzoeken die gedaan zijn waarin de kwaliteit niet zo expliciet ter discussie staat. Daarvoor is het nodig dat een analyse wordt gemaakt van de inhoudelijke oordelen van de kantonrechter en hoe deze situatie zo heeft kunnen ontstaan. Indien dossieronderzoek nodig is hiervoor, dan moeten dit andere dossiers betreffen dan de aangehaalde dossiers in de uitspraak.
 - b. Interne organisatie: hoe zijn dingen georganiseerd
 - c. Over dienstverlening en communicatie richting cliënten
2. Het college wil advies over het samenspel met college en raad: Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van beschermingsbewind. In de uitvoering zelf worden elke dag besluiten genomen. Het gaat in vrijwel alle gevallen om óf maatwerk aanpak op casusniveau óf om (vaak al jaren bestaande) uitvoeringskeuzes. Het college en ook de raad worden periodiek geïnformeerd over de voortgang. Zij staan echter op afstand van de dagelijkse praktijk. De vraag die hierbij relevant is welke informatie is noodzakelijk te weten voor de sturing op afstand. De analyse moet leiden tot aanbevelingen die leiden tot gewenste kwaliteitsborging door middel van voldoende checks en balances welke vervolgens adequate stuur en managementinformatie genereert.

Het onderzoek en het advies moeten uiterlijk in oktober gereed zijn en besproken kunnen worden met de gemeenteraad.

Vraagstelling

1. Scherpe analyse hoe het heeft kunnen gebeuren dat BAD Bewindvoering is ontslagen
 - a. Een uitwerking en analyse van de tijdslijn communicatie/vragen van de rechtbank moet hiervan onderdeel maken.
2. Aanbevelingen voor verbetering. Inclusief concrete acties/stappen om te zorgen dat het college en raad een beter beeld krijgen van de uitvoering. Uitgangspunt is dat dit binnen de bestaande organisatiestructuur gebeurt. Daarbij valt te deken aan:
 - a. Invulling rollen taken en verantwoordelijkheden
 - b. Monitoring, sturing en verantwoording (checks and balances)
3. Op welke wijze kan de samenwerking tussen schuldhulpverlening/inkomensondersteuning het beste vorm gegeven worden met de externe partijen?
 - a. In het belang van de cliënt
 - b. Zo efficiënt mogelijk
 - c. En recht doend aan de oorspronkelijke bezuinigingsopgave op de bijzondere bijstand

Planning

Fasering van de opdracht:

- Na de analyse (punt 1) vindt er een tussentijdse rapportage plaats die wordt besproken met de opdrachtgever.
- De conceptrapportage wordt opgeleverd over de punten 1 (analyse) en 2 (aanbevelingen). Deze wordt besproken met de opdrachtgever.
- Na bespreking van de conceptrapportage met de opdrachtgever, wordt de eindrapportage opgeleverd.

Deze opdracht moet afgerond zijn op 31 oktober 2022

Opdrachtgever is Wim de Jong.

Beoordeling opdracht

Bij meerdere partijen is een offerte opgevraagd.

Beoordeling vindt plaats op basis van weging van prijs (40%) en kwaliteit (60%).

Kwaliteit blijkt uit kennis van de systematiek en werkwijze van beschermingsbewind, aanbieder laat door middel van offerte zien de vraagstelling te doorgronden en aanbieder laat door middel van CV('s) zien dat de voorgedragen personen ervaring hebben met vergelijkbare onderzoeken/ adviesopdrachten.